

Onderzoek

Coloscopie

Bij een coloscopie bekijkt de arts de binnenkant van uw dikke darm en soms ook het laatste deel van de dunne darm.

Dit gebeurt met een bestuurbare buigzame slang, de coloscoop. De slang wordt via uw anus (poepgaatje) in de dikke darm geschoven. Bij dit onderzoek kan de arts zien of er afwijkingen zijn aan de binnenkant van de darm. Soms neemt de arts kleine stukjes weefsel (biopten) weg voor verder onderzoek. Hier voelt u niets van. Daarnaast kan de arts eventuele poliepen (goedaardige gezwellen in de vorm van een knikker) direct verwijderen.

Om de darm van binnen goed te bekijken, moet deze helemaal schoon zijn. Daarvoor treft u zelf thuis voorbereidingen in de dagen voor het onderzoek. U vindt de instructies in deze folder. **Het onderzoek kan alleen doorgaan als u deze instructies heel precies opvolgt.**

Krijgt u een coloscopie in combinatie met een gastroscopie (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/onderzoeken/gastroscopie>) (maagonderzoek)? Houd dan de voorbereidingsadviezen voor de coloscopie aan, zoals hieronder beschreven.

Bekijk hier de video met ondertitels (<https://www.youtube.com/watch?v=SNGkvTmX9fo&%3Bfeature=youtu.be>).

Moet u de afspraak verzetten? Doe dit zo snel mogelijk maar uiterlijk 5 werkdagen van tevoren!

Voor uw onderzoek is een team van zorgverleners ingeroosterd én een plaats op de afdeling Dagopname. Kunt u niet naar uw afspraak komen? Geef dit dan uiterlijk 5 werkdagen van te voren door. Alleen dan kunnen we in uw plaats een andere patiënt van de wachtlijst inplannen. Als u niet (op tijd) afzegt, brengen we mogelijk kosten bij u in rekening.

(073) 553 30 51

Maandag t/m vrijdag 8.30-12.00 uur en van 13.30-17.00 uur

Hoe verloopt het onderzoek?

Hier vindt u alle belangrijke informatie over uw onderzoek.

Voorbereiding

Hoe bereidt u zich voor op het onderzoek?

Voorbereiding met laxemiddelen

Om de darm van binnen goed te kunnen bekijken, moet deze helemaal schoon zijn. Daarvoor krijgt u laxemiddelen. U krijgt van te voren te horen welk laxemiddel(en) u moet gebruiken. Kies hieronder het laxemiddel dat u moet gebruiken voor de instructie over de voorbereiding.

PLEINVUE (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/laxeren-met-pleinvue-bij-een-coloscopie>) Moviprep
(<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/laxeren-met-moviprep-bij-een-coloscopie>) Picoprep
(<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/endoscopieafdeling/laxeren-met-picoprep-bij-een-coloscopie>)

Laxeren bij een vochtbeperking

(<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/endoscopieafdeling/laxeren-met-moviprep-bij-een-coloscopie-bij-een-vochtbeperking>)

Vorbereiding ruim van tevoren

Hieronder staan een aantal zaken genoemd waar u ruim van tevoren rekening mee moet houden.

- **Gebruikt u ijzertabletten?**(ferro-gradumed of ferrofumeraat) Dan moet u daar **10 dagen** van tevoren mee stoppen. Deze tabletten zorgen voor een zwarte aanslag op het darmslijmvlies. Hierdoor kan de arts het darmslijmvlies niet goed beoordelen.
- **Medicijnen ophalen bij de apotheek.** Om de darmen goed schoon te spoelen gebruikt u de laxeermiddel. U krijgt hiervoor een recept toegestuurd. U kunt dit laxeermiddel bij uw apotheek of bij de ziekenhuisapotheek ophalen. Het is belangrijk dat u zich houdt aan de voorbereiding die in de folder over het laxeren staat. *Let op: dit kan afwijken van wat er in de bijsluiter van het laxeermiddel staat*
- **Uw Actueel Medicatie Overzicht (AMO) opvragen.** Het is voor uw arts belangrijk om te weten welke medicijnen u gewend bent te gebruiken. Uw eigen apotheker kan dit overzicht voor u printen.
- **Gebruikt u bloedverdunders?** Tijdens de coloscopie kunnen stukjes weefsel weggenomen worden. Soms veroorzaakt dit wat bloedverlies.
 - Heeft u een stoornis van de bloedstolling? Of gebruikt u medicijnen die de bloedstolling beïnvloeden, zoals *acenocoumarol* en *fenprocoumon* (Marcoumar®)? Dan moet u hiermee stoppen, in overleg met de arts die deze medicijnen heeft voorgeschreven. Tijdens het intakegesprek is dit met u besproken. Heeft u geen intakegesprek gehad? Overleg dan met uw arts. Wanneer deze aanraadt om met de medicijnen te stoppen, neemt u zelf contact op met de Trombosedienst, uiterlijk 5 dagen voor het onderzoek. Zij zorgen ervoor dat de stolling van uw bloed goed is op de dag van het onderzoek.
 - Gebruikt u bloedverdunnende middelen zoals aspirine, *carbasalaatcalcium* (Ascal®), *acetylsalicylzuur* of *clopidogrel* (Grepid®/Plavix®)? Dan mag u deze gewoon blijven gebruiken.
 - Gebruikt u 2 bloedverdunnende middelen samen? Dan moet u 1 van beide middelen voor het onderzoek stoppen. Dit gebeurt altijd in overleg met de arts die dit medicijn heeft voorgeschreven.
 - Gebruikt u bloedverdunnende middelen zoals *dabigatran* (Pradaxa®), *rivaroxaban* (Xarelto®) en *apixaban* (Eliquis®) of *edoxaban* (Lixiana®)? Overleg dan met uw behandelend arts of en wanneer u moet stoppen met deze middelen.
- **Bent u diabetespatiënt?** Dan moet u speciale maatregelen treffen. Lees de folder 'Diabetes en nuchter zijn voor een onderzoek' (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/onderzoeken/diabetes-en-nuchter-zijn-voor-onderzoek>) voor meer informatie. Heeft u hierna nog vragen? Neem dan contact op met uw diabetesverpleegkundige.
- **Heeft u een darmstoma?**
 - Als u een colostoma heeft, dan volgt u de voorbereidingen zoals deze staan beschreven in deze folder. Vraag aan uw leverancier van medische hulpmiddelen om ileozakjes als u deze nog niet heeft, zodat u het zakje regelmatig kunt legen.
 - Heeft u een ileostoma? In dat geval verloopt de voorbereiding anders. U wordt voor de voorbereiding op de coloscopie een aantal dagen opgenomen op een verpleegafdeling in plaats van de afdeling Dagbehandeling. De verpleegkundige op de afdeling informeert u over de voorbereiding.
 - Heeft u vragen? Neemt u dan contact op met de stomaverpleegkundige: (073) 553 60 05.
- **Heeft u een ICD (inwendige defibrillator) of een pacemaker?** Als dit bij ons bekend is, informeren we de pacemakertechnicus over het onderzoek. Mogelijk wordt uw pacemaker na het onderzoek gecontroleerd. Bij een ICD is een pacemakertechnicus aanwezig tijdens het onderzoek.
- **Bent u (mogelijk) zwanger?** Dan moet u dit zeker melden aan de arts die het onderzoek aanvraagt én aan de Maag-, Darm-, Leverarts. Afhankelijk van uw klachten besluit de arts of en hoe het onderzoek gebeurt.
- **Vervoer naar huis regelen.** Omdat u een slaapmiddel krijgt, kunt u zich na afloop van het onderzoek nog uren slaperig en

suf voelen. Uw reactievermogen is vertraagd. U mag daarom, tot 24 uur na het onderzoek, niet zelfstandig deelnemen aan het verkeer: autorijden, fietsen of alleen met het openbaar vervoer/taxi reizen. Zorgt u ervoor dat iemand u die dag naar huis kan brengen.

- **Geen belangrijke afspraken plannen.** Na het onderzoek kunt u nog enige uren onder invloed zijn van het slaapmiddel. Zorg er daarom voor dat u de dag van het onderzoek geen belangrijke afspraken heeft of beslissingen hoeft te nemen.

Wel of niet reanimeren

Tijdens een opname, operatie of onderzoek kan het heel af toe gebeuren dat bij een patiënt de ademhaling of bloedsomloop plotseling stopt. In het Jeroen Bosch Ziekenhuis wordt iedere patiënt bij wie dit gebeurt, gereanimeerd (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/wel-niet-reanimeren>). Maar soms bestaat er een uitdrukkelijke afspraak tussen zorgverlener en patiënt om niet te reanimeren. Dit kan op voorstel zijn van de arts, of op voorstel van patiënt.

Uitzondering

Bij onderzoeken op de afdeling Endoscopie wordt in principe altijd gereanimeerd. Ook als u heeft aangegeven dat u bij een hartstilstand niet gereanimeerd wilt worden. Wanneer er onder sedatie ("roesje") een hartstilstand optreedt, is het namelijk niet altijd zeker of dit spontaan gebeurt, of als gevolg van de sedatie. Bovendien is in de meeste gevallen het probleem snel en goed te verhelpen. Daarom gelden hier andere regels rondom reanimatie.

Als u tijdens een onderzoek niet gereanimeerd wilt worden, is het dus belangrijk om ons dit voorafgaand aan het onderzoek te laten weten. Belt u dan naar (073) 553 3051 (keuze 1), dan wordt voor een afspraak ingepland om dit te bespreken.

Wat neemt u mee naar het onderzoek?

- Uw geldig legitimatiebewijs (paspoort, rijbewijs, identiteitskaart of vreemdelingenkaart).
- Uw Actueel Medicatie Overzicht (AMO).
- Schoon ondergoed en wat toiletpullen.
- Schoenen waar u gemakkelijk in en uit stapt, of stevige pantoffels.
- Een lege weekendtas. Hierin kunt u uw kleding, schoenen, enzovoorts doen. Deze tas gaat met u mee naar het onderzoek.

Wij raden u aan om waardevolle spullen thuis te laten. Laat nooit uw portemonnee, sieraden of andere kostbare zaken in uw patiëntenkamer achter. Het ziekenhuis is niet aansprakelijk voor beschadiging, verlies of diefstal van uw persoonlijke eigendommen.

Afzeggen?

U krijgt een slaapmiddel ('roesje') voor het onderzoek (dit is geen narcose!). In verband met de voorbereidingen op dit slaapmiddel en de nazorg, is een dagopname nodig op een verpleegafdeling. Het onderzoek zelf vindt plaats op de afdeling Endoscopie.

- Heeft u bezwaar tegen het gebruik van het slaapmiddel? Geeft u dit dan binnen 24 uur na het ontvangen van deze afspraak door aan de afdeling Endoscopie. Op de dag van het onderzoek gaat u rechtstreeks naar de afdeling Endoscopie.
- Kunt u niet naar uw afspraak komen? Geeft u dit dan uiterlijk 5 werkdagen vóór de afspraak door. De afdeling Endoscopie is te bereiken op werkdagen vanaf 8.30 uur tot 17.00 uur via telefoonnummer (073) 553 30 51 (keuze 1).

Het onderzoek

Hoe verloopt het onderzoek?

Waar meldt u zich?

U meldt zich bij de Infobalie van het ziekenhuis. De medewerker van de Infobalie wijst u verder naar de juiste afdeling.

Voor het onderzoek

Een verpleegkundige ontvangt u op de afdeling, bereidt u voor op het onderzoek en plaatst een infuusnaaldje in uw arm. Vervolgens brengt de verpleegkundige u naar de afdeling Endoscopie waar u het onderzoek krijgt. De afgesproken tijd van het onderzoek is een richttijd en kan mogelijk afwijken.

Tijdens het onderzoek

Het onderzoek wordt uitgevoerd door een specialist, een ervaren verpleegkundig endoscopist die hier speciaal voor is opgeleid, of door een Maag-, Darm-, Leverarts in opleiding.

Tijdens het onderzoek ligt u vooral op uw linkerzij. Via het infuusnaaldje krijgt u een slaapmiddel en/of pijnstiller toegediend. Dit betekent niet dat u onder narcose bent, maar u merkt hierdoor veel minder van het onderzoek. Sommige mensen worden alleen wat rustiger van dit slaapmiddel. Anderen vallen in slaap, maar reageren nog wel als ze worden aangesproken. Tijdens het onderzoek controleren we uw hartslag, het zuurstofgehalte in uw bloed en de bloeddruk.

De arts brengt de coloscoop voorzichtig in de anus. Daarna wordt deze langzaam steeds verder in de dikke darm opgevoerd. Er kan via de coloscoop wat lucht of koolstofdioxide (CO₂) in uw darm worden geblazen zodat de darm zich kan ontplooien. Hierdoor kan de arts de darmwand beter bekijken. Door het opvoeren van de coloscoop en het inblazen van lucht kunt u pijnlijke darmkrampen krijgen. Waarschijnlijk moet u hierdoor ook winden laten. Dit is heel normaal, u hoeft zich hier niet voor te schamen.

De arts kan tijdens de coloscopie een stukje weefsel wegnemen voor verder onderzoek. Dit wordt een biopsie genoemd. Het nemen van biopten is niet pijnlijk. Wel kunt u hierdoor wat bloedverlies krijgen. Ook kan de arts goedaardige gezwellen (poliepen) van de dikke darm weghalen tijdens het onderzoek. Ook dit is niet pijnlijk. De weggehaalde stukjes worden vervolgens nauwkeurig onder de microscoop onderzocht.

Hoe lang duurt het onderzoek?

Hoe lang het onderzoek duurt, hangt af van:

- de lengte van de dikke darm;
- de bochten in de darm;
- of een behandeling noodzakelijk is, bijvoorbeeld het weghalen van poliepen.

Meestal duurt het onderzoek ongeveer 30 minuten.

Na het onderzoek

Wat gebeurt er na het onderzoek?

U hoort meteen na het onderzoek, hoe het onderzoek verlopen is. Daarna wordt u weer naar de afdeling Dagbehandeling gebracht. Hier kunt u bijkomen van het onderzoek en kan het slaapmiddel uitwerken. Houdt u er rekening mee dat u zich na het onderzoek nog suf kunt voelen. Het is mogelijk dat u zich het onderzoek niet goed kunt herinneren. Dit is een gevolg van het slaapmiddel.

Na het onderzoek moet u op de uitslaapkamer van de afdeling Dagbehandeling blijven totdat u weer goed wakker bent. Dit duurt ongeveer 1 uur en daarna mag u weer naar huis. In verband met het slaapmiddel mag u, tot 24 uur na het onderzoek, niet zelfstandig aan het verkeer deelnemen. U mag ook niet alleen naar huis gaan, ook niet met het openbaar vervoer. Zorgt u er daarom voor dat iemand u komt ophalen.

Zijn er geen bijzonderheden en voelt u zich weer goed, dan krijgt u iets te eten en te drinken.

Wij adviseren u om de eerste 24 uur na het onderzoek geen alcohol te drinken in verband met het slaapmiddel dat u heeft gehad.

U kunt nog enkele dagen last hebben van een veranderd ontlastingspatroon, lichte buikpijn en lucht in de darmen. Dit gaat vanzelf over. Als u dat wilt, mag u paracetamol gebruiken.

Wat zijn de risico's?

Een coloscopie is in het algemeen een veilig onderzoek. Complicaties komen niet vaak voor, in minder dan 1% van het aantal onderzoeken.

- Soms kan tijdens het onderzoek een scheurtje of gaatje in de darmwand ontstaan. Dit noemen we een perforatie. De belangrijkste klacht die u hierbij krijgt is buikpijn en later koorts. De kans op een perforatie is groter wanneer:
 - de darm erg ontstoken is;
 - er veel uitstulpingen (divertikels) zijn;
 - er een vernauwing zit;
 - er nog een andere behandeling is gedaan.
- Vooral bij het weghalen van poliepen kan een bloeding optreden. Een dergelijke bloeding kunt u direct tijdens de behandeling krijgen. Dit kan tot veertien dagen na het weghalen van de poliepen gebeuren. Meestal stopt het bloedverlies weer vanzelf. Soms moet een arts de bloeding stoppen.
- Door het slaapmiddel kunt u ademhalingsproblemen en/of stoornissen in de hartfunctie krijgen. Daarom bewaken we uw hartslag en ademhaling nauwkeurig gedurende het onderzoek, zodat we kunnen ingrijpen als dat nodig is. Na het onderzoek wordt u teruggebracht naar de afdeling. Ook hier worden uw hartslag en ademhaling bewaakt tot minimaal één uur na het onderzoek.

Wie kunt u bellen als er complicaties zijn?

Krijgt u thuis last van steeds erger wordende buikpijn, koorts en/of hevig bloedverlies? Neemt u dan contact op met het Jeroen Bosch Ziekenhuis.

- Tijdens kantooruren: afdeling Endoscopie, (073) 553 30 51.
- Buiten kantooruren: afdeling Spoedeisende Hulp, (073) 553 27 00.

Uitslag

Wanneer krijgt u de uitslag?

Normaal gesproken bespreekt de specialist of huisarts die het onderzoek voor u heeft aangevraagd de definitieve uitslag met u. Vaak is dat telefonisch. Tijdens dit gesprek zal ook een advies voor eventuele verdere controle met u worden besproken.

Bent u via het Bevolkingsonderzoek Darmkanker naar het Jeroen Bosch Ziekenhuis verwezen voor een coloscopie? Dan wordt u altijd gebeld over de definitieve uitslag.

Bent u door de huisarts of een andere specialisme in het Jeroen Bosch Ziekenhuis verwezen? Dan ontvangt u, als dat nodig is, een afspraak op de polikliniek na het onderzoek.

Praktische tips

Wat neemt u mee bij een (dag)opname?

Als u voor een (dag)opname naar het ziekenhuis komt, neem dan uw geldig identiteitsbewijs mee. En ook de medicijnen die u thuis gebruikt. Lees goed de folder 'Vorbereiding op een (dag)opname (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/naar-het-ziekenhuis/voorbereiding-op-een-dagopname-in-het-ziekenhuis>)'. Hierin staat een lijstje van zaken die u moet meenemen bij een (dag)opname.

Bekijk uw zorgverzekering

Controleer zelf vóór een afspraak in het JBZ of uw zorg wordt vergoed:

- Bekijk hier (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/tarieven>) met welke zorgverzekeraars het JBZ een contract heeft.
- Het hangt ook af van uw polis of uw zorgverzekeraar alle zorg volledig vergoedt.
- Onze zorg valt voor volwassenen onder het wettelijk eigen risico. Dit betekent dat u ieder jaar eerst een bedrag zelf moet betalen, voordat uw zorgverzekeraar kosten gaat vergoeden.

MijnJBZ

Via MijnJBZ (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/mijnjbz>) kunt u zelf een deel van uw persoonlijke en medische gegevens inzien die in het JBZ over u bekend zijn. Zie ook: Wat kan ik in MijnJBZ zien?

(<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/mijnjbz/wat-kan-ik-in-mijnjbz-zien>)

Opleidingsziekenhuis

In het JBZ leiden we verpleegkundigen, coassistenten, artsen en andere zorgverleners op. Dit betekent dat bij uw afspraak soms meerdere zorgverleners aanwezig zijn. En het kan zijn dat u onderzocht of behandeld wordt door een zorgverlener in opleiding (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/opleidingsziekenhuis-met-wie-heeft-u-een-afspraak>). Deze zorgverlener werkt altijd onder supervisie van een gekwalificeerde zorgverlener.

Gegevens delen

Wilt u dat zorgverleners buiten het Jeroen Bosch Ziekenhuis uw medische gegevens kunnen inzien? Dan moet u het JBZ toestemming geven (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/gegevens-delen>) om uw gegevens beschikbaar te stellen.

Betrokken afdelingen

Maag-, Darm- en Leverziekten (MDL)

(<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/maag-darm-en-leverziekten-mdl>)

Endoscopieafdeling (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/endoscopieafdeling>)

Spreekuur chronische darmontsteking (IBD)

(<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/spreekuur-chronische-darmontsteking-ibd>)

Bekkenbodemcentrum (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/bekkenbodemcentrum>)

Meer informatie

Diabetes en nuchter zijn voor onderzoek

(<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/onderzoeken/diabetes-en-nuchter-zijn-voor-onderzoek>)

Instructies voor mensen met diabetes die bloedsuikerverlagende medicijnen gebruiken en voor hun onderzoek langere tijd niet mogen eten.

Code INT-012